

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

“ ____ ” _____ 25 ____ р.

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу»

на тему: **«ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЄКТУ СТВОРЕННЯ
СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ
РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ(НА ПРИКЛАДІ КАВ'ЯРНІ-КНИГАРНІ)»**

Виконавець:

студентка ФЕУП

Махно Діана Анатоліївна _____

Науковий керівник:

к.,е.,н. ст. викладач

Колесник Ольга Олексіївна _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи у сучасних умовах трансформації культурного та економічного середовища України особливого значення набувають підприємницькі ініціативи, що поєднують комерційну діяльність із соціальною та культурною функцією. До таких інноваційних форматів належать кав'ярні-книгарні – простори, де відвідувачі можуть одночасно насолодитися напоями та ознайомитися з книжковим асортиментом, брати участь у культурних подіях і відновлювати емоційний баланс.

На тлі повномасштабної війни зросла потреба у безпечних і затишних місцях для соціалізації, підтримки ментального здоров'я, читання українською мовою, волонтерства й громадської активності. Зростання попиту на українську літературу, інтерес до історії та психології, а також тенденції відкриття нових незалежних кав'ярень і книгарень підтверджують актуальність бізнес-моделей, орієнтованих на культурне підприємництво.

Наукові аспекти започаткування малого бізнесу, інвестування та планування підприємницької діяльності розглянуто у працях Благун І., Кубарич Т. [4], Домбик О.М. [5], Стамат В.М. [8], що дозволяє адаптувати загальні підходи до специфіки локального проекту Miseri Bookstore Café. Водночас специфіка поєднання книготоргівлі та послуг харчування в межах одного простору ще не знайшла достатнього відображення у вітчизняних дослідженнях, що й зумовлює потребу у подальшій розробці цього напрямку.

Таким чином, обрана тема є актуальною як з економічної, так і з соціокультурної точки зору та відповідає сучасним запитам суспільства, державної політики підтримки малого бізнесу і культурного розвитку громад.

Мета кваліфікаційної роботи теоретичні, методичні та прикладні аспекти започаткування власної справи в сфері ресторанного бізнесу.

Для досягнення мети були визначені наступні **завдання**:

- дослідити бізнес-ідею створення кав'ярні-книгарні на ринку ресторанного бізнесу;
- охарактеризувати нормативно-правову базу відкриття власної справи;
- обґрунтувати вибір організаційно-правової форми та системи оподаткування;
- проаналізувати ринок ресторанного бізнесу в Україні;
- визначити внутрішні конкурентні переваги кав'ярні-книгарні.
- розрахувати витрати на відкриття закладу;
- описати життєвий цикл реалізації проекту;
- провести розрахунок грошового потоку та оцінити економічну ефективність;
- проаналізувати ризики реалізації проекту та запропонувати шляхи їх зменшення.

Об'єктом кваліфікаційної роботи є процес створення закладу громадського харчування на українському ринку.

Предмет дослідження кваліфікаційної роботи є бізнес-проектування кав'ярні-книгарні як форми малого підприємництва.

Методи дослідження кваліфікаційної роботи використано загальнонаукові методи (аналіз, синтез, порівняння), маркетингові методи (SWOT-аналіз, опитування), економіко-статистичні методи (групування, табличний та графічний аналіз), а також методи економіко-математичного моделювання для прогнозування фінансових показників. Обробку даних виконано з використанням Microsoft Excel.

Інформаційною базою дослідження базується на нормативно-правових актах України, офіційній статистиці Державної служби статистики України, матеріалах наукових публікацій та фахових видань, аналітичних звітах, маркетингових дослідженнях, інформації з офіційних веб-сайтів підприємств і галузевих асоціацій.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (39 найменувань) та 5-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 73 сторінок. Основний зміст викладено на 54 сторінках. Робота містить таблиць 18, 2 рисунків і 2 діаграми.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами проведених досліджень була опублікована стаття: Махно Д.А., Колесник О.О. Організаційно-правові засади відкриття кав'ярні-книгарні. Науковий студентський вісник. Одеський національний економічний університет. Факультет економіки та управління підприємництвом. 2025. № 42. С.134-138

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти відкриття власної справи в Україні у сфері громадського харчування»** проаналізовано нормативно-правові засади підприємницької діяльності в Україні, досліджено чинники, що сприяють або перешкоджають розвитку малого бізнесу в умовах війни, охарактеризовано вимоги до відкриття кав'ярні-книгарні, обрано відповідні КВЕДи, описано процедуру реєстрації, оподаткування, отримання дозволів та сертифікації.

У другому розділі **«Аналітична оцінка можливості створення кав'ярні-книгарні»** проведено аналітичну оцінку доцільності відкриття кав'ярні-книгарні Miseri Bookstore Café в м. Одеса, зокрема проаналізовано конкурентне середовище, складено SWOT-аналіз, розроблено унікальну концепцію з японською тематикою (манга, аніме), обґрунтовано витрати на персонал, матеріали, комунальні послуги, амортизацію. Сформовано інвестиційний план: загальний обсяг стартових витрат — 552 700 грн.

У третьому розділі **«Економічне обґрунтування доцільності відкриття кав'ярні-книгарні»** здійснено розрахунок грошового потоку та показників економічної ефективності ($NPV = 419\,844$ грн, $PI = 1,76$, $IRR = 27,97\%$), проведено аналіз ризиків і сценаріїв реагування, складено графік

реалізації проєкту (діаграма Ганта), а також оцінено соціально-економічний ефект від реалізації кав'ярні-книгарні, зокрема — створення робочих місць, популяризація книжкової культури, залучення молоді до культурного простору.

ВИСНОВКИ

У результаті виконання кваліфікаційної роботи було повністю досягнуто мету дослідження та реалізовано основні етапи бізнес-проєктування кав'ярні-книгарні Miseri Bookstore Café. Проведене дослідження підтвердило актуальність обраної бізнес-ідеї для українського ринку, особливо в умовах післявоєнного відновлення економіки та зростання попиту на простори, що поєднують культуру, спілкування та гастрономію.

1. Сучасні тенденції розвитку кав'ярень-книгарень в Україні та за кордоном є актуальним та затребуваним, так як цей формат закладу, поєднує елементи харчування та культури. У країнах Європи та США кав'ярні-книгарні слугують не лише місцем продажу кави та книг, а й осередком соціальної активності, читання, спілкування та творчості. В умовах української дійсності та з урахуванням викликів, спричинених війною, такий формат набуває ще більшого значення як інструмент підтримки національної ідентичності, відновлення психоемоційного стану населення і розвитку культурної сфери.

2. Аналіз нормативно-правових засад відкриття кав'ярні-книгарні дозволив встановити ключові вимоги до започаткування та ведення підприємницької діяльності у сфері торгівлі та громадського харчування. Визначено перелік необхідних КВЕДів, особливості реєстрації бізнесу, вимоги до організації розрахунків, оформлення трудових відносин, дотримання санітарних та пожежних норм, а також правила рекламної діяльності та реалізації друкованої продукції. Це створює нормативну основу для правомірного функціонування закладу та мінімізації юридичних ризиків.

3. Обґрунтовано вибір організаційно-правової форми — ФОП II групи. Така форма дає змогу законно провадити діяльність у сфері торгівлі та громадського харчування, використовувати спрощену систему оподаткування та забезпечити спрощене ведення обліку. Враховуючи плановий обсяг виручки, ФОП II групи є оптимальним варіантом на стартовому етапі діяльності.

4. Виявлено, що основними внутрішніми конкурентними перевагами кав'ярні-книгарні Miseri Bookstore Café є якісне фінансове планування, орієнтація на високий рівень обслуговування завдяки залученню кваліфікованого персоналу, а також комплексний підхід до організації простору та сервісів. Завдяки детально розрахованим витратам і стратегії ефективного управління ресурсами, бізнес має високий потенціал для стабільного розвитку та конкурентоспроможності на ринку.

5. Проведений аналіз конкурентного середовища показав, що в місті вже працюють подібні заклади, як-от книгарні-кав'ярні на вул. Катерининській, 77 і «Старого Лева» на вул. Катерининській, 2. Водночас ніша

доступного закладу з японською тематикою та культурними подіями залишається недостатньо заповненою. Це створює можливість для Miseri Bookstore Café зайняти унікальне місце на ринку. Розроблена концепція об'єднує кав'ярню, книгарню та арт-простір. Асортимент охоплює каву, японські десерти, мангу, книги українських і перекладних авторів. Заклад також планує проводити тематичні вечори, майстер-класи, презентації - створюючи комфортне середовище для спілкування та культурного відпочинку.

6. Проведено розрахунок витрат на відкриття Miseri Bookstore Café, які склали 552 700 грн, з яких 402 375 грн – залучені кошти (банківський кредит). Основними статтями стали: ремонт приміщення, закупівля меблів, техніки, книг, кавового обладнання, посуду, інтернету, РРО, реклами, оформлення дозвільної документації. Заплановано зменшення витрат на старт за рахунок оренди приміщення, а не його купівлі. Оцінено поточні витрати на рік функціонування підприємства, які становлять 2 330 000 грн. Найбільшу частку у структурі витрат займають: заробітна плата персоналу з нарахуваннями ЄСВ (47,94%), кредитні виплати, оренда, реклама, амортизація, інтернет. Така структура дозволяє забезпечити стабільну роботу закладу та гнучке управління витратами.

7. Був охарактеризований життєвий цикл проєкту Miseri Bookstore Café, визначено джерела доходу, обсяг запланованого виробництва і реалізації продукції, а також окреслено ключових стейкхолдерів і їхній вплив на успішність бізнесу. На основі діаграми Ганта розроблено покроковий план запуску закладу, що передбачає логічну послідовність дій та дозволяє ефективно координувати ресурси і зменшити ризики. Такий підхід забезпечує системність у реалізації проєкту, прозорість етапів запуску та передумови для стабільної діяльності в довгостроковій перспективі.

8. Розраховано основні фінансові показники ефективності бізнес-проєкту, зокрема чистий прибуток, грошовий потік, NPV, IRR, термін окупності. У перший рік прибуток становитиме 215 560 грн, а грошовий потік –308 460,04 грн. Строк окупності проєкту менше ніж 2 роки. Це свідчить про інвестиційну привабливість проєкту і перспективу його масштабування.

9. Здійснено аналіз ризиків та розроблено заходи щодо їх мінімізації. До основних ризиків належать: зниження купівельної спроможності, перебої з постачанням книг та сировини, інфляційні коливання. Запропоновано впровадження наступних заходів для мінімізування ризиків: страхування бізнесу, укладання довгострокових контрактів з постачальниками, створення фінансової подушки безпеки, гнучке управління асортиментом і ціновою політикою.

Таким чином, проєкт Miseri Bookstore Café відповідає критеріям фінансової доцільності, інноваційності та соціальної значущості. Його реалізація створить нові робочі місця, сприятиме розвитку літературного середовища та креативного підприємництва в регіоні, а також посилить культурну присутність української книги й мови у публічному просторі.

АНОТАЦІЯ

Махно Діана Анатоліївна «Економічне обґрунтування проєкту створення суб'єкта підприємницької діяльності у сфері ресторанного бізнесу (на прикладі створення кав'ярні-книгарні)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу». Одеський національний економічний університет. Одеса, 2025.

У роботі розглядаються теоретичні засади започаткування власної справи в Україні в сфері ресторанного бізнесу, зокрема у форматі кав'ярні-книгарні. Розглянуто бізнес-ідею створення креативного закладу, який поєднує кавову культуру з продажем книжкової продукції та елементами аніме-тематики.

Проаналізовано конкурентне середовище ринку кав'ярень та книгарень, визначено основні внутрішні конкурентні переваги проєкту. Сформовано структуру стартового капіталу, розраховано поточні витрати на функціонування кав'ярні-книгарні, спрогнозовано прибутковість підприємства.

Надано економічне обґрунтування доцільності реалізації проєкту, визначено показники економічної ефективності, охарактеризовано основні ризики та запропоновано шляхи їх мінімізації.

Ключові слова: кав'ярні-книгарня, бізнес-ідея, поточні витрати, економічна ефективність, ресторанний бізнес.

ANNOTATION.

Makhno Diana Anatoliivna «Economic substantiation of the project of creation of a business entity in the restaurant business (using the example of creating a coffee shop-bookstore)».

Qualifying work on obtaining for a bachelor's degree in the specialty 076 «Entrepreneurship, trade and exchange activities» for the educational program «Economic and business planning». Odessa National Economic University Odessa, 2025.

The paper deals with the theoretical foundations of starting a business in Ukraine in the field of restaurant business, in particular in the format of a coffee shop-bookstore. The business idea of creating a creative institution that combines coffee culture with the sale of book products and elements of anime themes is considered.

The competitive environment of the coffee shop and bookstore market is analyzed, and the main internal competitive advantages of the project are identified. The structure of the start-up capital is formed, the current costs of the coffee shop-bookstore are calculated, and the profitability of the enterprise is predicted.

An economic justification for the feasibility of the project is provided, indicators of economic efficiency are determined, the main risks are characterized, and ways to minimize them are proposed.

Keywords: shop-bookstore, business idea, current costs, economic efficiency, restaurant business.

